

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/polskie-sily-zbrojne-po/102759,Z-ziemi-wloskiej-Defilada-2-Korpusu-Polskiego-w-Mediolanie.html>

Lekkie transportery gąsienicowe Universal Carrier z żołnierzami 4. Wołyńskiej Brygady Piechoty, wchodzącej w skład 5. Kresowej Dywizji Piechoty, przejeżdża ulicą (Foro Buonaparte?) przed zamkiem Sforzów (wł. Castello Sforzesco) podczas defilady przed dowódcą 2. Korpusu Polskiego gen. dyw. Władysławem Andersem z okazji Święta Żołnierza. Mediolan, 15 VIII 1946 r. Autor: nieznanym (fot. z zasobu IPN_

ARTYKUŁ

Z ziemi włoskiej. Defilada 2. Korpusu Polskiego w Mediolanie

OKRES HISTORYCZNY

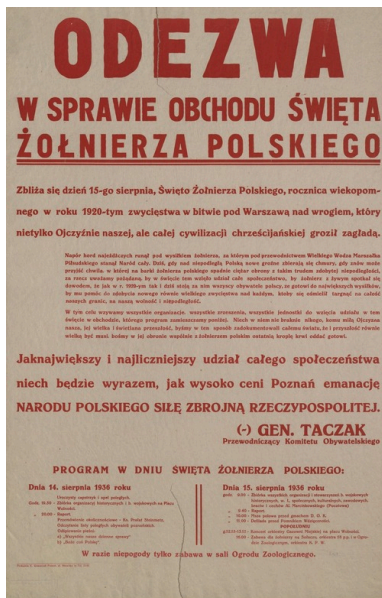
(1939-1945) II wojna światowa

Autor: KONRAD ŚLUSARSKI 16.08.2023

15 sierpnia 1946 r. w Mediolanie odbyła się defilada stacjonujących we Włoszech jednostek 2. Korpusu Polskiego. Wydarzenie odbywające się w

ramach obchodów polskiego Święta Żołnierza wzbudziło duże zainteresowanie wśród mieszkańców miasta. Defiladę przyjmował dowódca korpusu gen. dyw. Władysław Anders.

Święto Żołnierza było świętem wojska w II Rzeczypospolitej. Zostało ustanowione w 1923 r. dla uczczenia wkładu polskich żołnierzy w walkę o odzyskanie i utrzymanie niepodległości w latach 1918-1920. Zdecydowano, że święto będzie obchodzone 15 sierpnia, nawiązując w ten sposób do najważniejszego zwycięstwa wojsk polskich w tym okresie, a więc do Bitwy Warszawskiej 1920 r.

Odezwa w sprawie obchodów święta Żołnierza Polskiego 15 VIII 1936 r. w Poznaniu (zbiory Archiwum Państwowego w Poznaniu)

Święto Żołnierza

Święto Żołnierza celebrowano w Polsce nieprzerwanie aż do klęski wrześniowej w 1939 r. Później tradycję tę utrzymywano również w jednostkach polskich sił zbrojnych w Wielkiej Brytanii i na innych terenach.

W powojennej Polsce święto zostało zastąpione przez Dzień Wojska Polskiego, obchodzony 12 października

dla uczczenia chrztu bojowego 1. Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki w bitwie pod Lenino (12-13 października 1943 r.). Dzień Wojska Polskiego obchodzono do końca istnienia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, po czym został on zlikwidowany jako należący do tradycji komunistycznej. Obecnie do tradycji Święta Żołnierza nawiązuje Święto Wojska Polskiego obchodzone od 1992 r. ponownie 15 sierpnia tj. w rocznicę Bitwy Warszawskiej.

Jesienią 1946 r. oddziały 2. Korpusu przetransportowano ostatecznie do Wielkiej Brytanii, gdzie przystąpiono do ich demobilizacji i likwidacji. Część żołnierzy powróciła do Polski, jednak bardzo wielu z nich pozostało na emigracji, nie chcąc wracać do rządu przez komunistów kraju.

2. Korpus Polski był największą zwartą formacją Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Powstał w 1943 r. na Bliskim Wschodzie na bazie wyprowadzonej ze Związku Sowieckiego, formowanej tam w latach 1941-1942, Armii Polskiej dowodzonej przez gen. Władysława Andersa. Od początku 1944 r. walczył na froncie we Włoszech, zapisując swe chwalebne karty w bitwach pod Monte Cassino, o wyzwolenie Ankonii czy Bolonii. Po zakończeniu działań wojennych, wobec niemożności przetransportowania go do Polski, rządzonej przez komunistów, pozostał we Włoszech. Przez kilkanaście miesięcy wchodził w skład alianckich wojsk stacjonujących na terenie Włoch jako siły okupacyjne. Jednak była to okupacja tylko z nazwy, gdyż kontakty między polskimi żołnierzami i miejscową ludnością układały się bardzo dobrze.

Jesienią 1946 r. oddziały 2. Korpusu przetransportowano ostatecznie do Wielkiej Brytanii, gdzie przystąpiono do ich demobilizacji i likwidacji. Część żołnierzy powróciła do Polski, jednak bardzo wielu z nich pozostało na emigracji, nie chcąc wracać do rządu przez komunistów kraju.

Mediolan, jedno z największych włoskich miast, odgrywał znaczącą rolę w historii polskich formacji zbrojnych na przestrzeni wieków. To tu, w 1797 r., rozpoczęło się formowanie Legionów Polskich gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, które u boku Napoleona Bonaparte miały walczyć o odrodzenie podzielonej między państwa zaborcze I Rzeczypospolitej. Być może te związki miały wpływ na wybór tego miasta na miejsce uroczystości polskich w 1946 r.

Samochód terenowy typu jeep (Willys MB lub Ford GPW) z dowódcą 4. Wołyńskiej Brygady Piechoty, wchodzącej w skład 5. Kresowej Dywizji Piechoty, płk. Stanisławem Sztarejko (salutuje) przejeżdża ulicą (Foro Buonaparte?) przed zamkiem Sforzów (wł. Castello Sforzesco) podczas defilady przed dowódcą 2. Korpusu Polskiego gen. dyw. Władysławem Andersem z okazji Święta Żołnierza. Mediolan, 15 VIII 1946 r. Autor: nieznany (fot. z zasobu IPN)

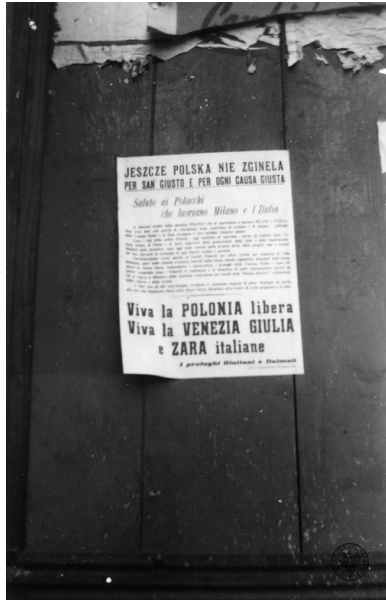

Pojazdy 4. Wołyńskiej Brygady Piechoty, wchodzącej w skład 5. Kresowej Dywizji Piechoty, zgromadzone na Piazza del Duomo przed defiladą z okazji Święta Żołnierza. Na pierwszym planie samochód terenowy klasy jeep (Willys MB lub Ford GPW),

**dalej lekkie transportery
gąsienicowe z rodziny Universal
Carrier (różnych wersji).
Mediolan, 15 VIII 1946 r. Autor:
nieznany (fot. z zasobu IPN)**

*** * ***

Prezentowane fotografie stanowią część serii 10 fotografii wykonanych przez świadka wydarzenia, najprawdopodobniej żołnierza 2. Korpusu lub członka Polskiej Misji Wojskowej we Włoszech. Autor zdjęć pozostaje nieznany, gdyż nie zachowała się żadna związana z nimi dokumentacja. Po wojnie znalazły się w zbiorze zdjęć zgromadzonych przez działające dla rządu komunistycznego w Warszawie polskie misje wojskowe (m.in. w Wielkiej Brytanii, Włoszech i okupowanych Niemczech). Zdjęcia te, gromadzone w celach wywiadowczych i rozpracowywania żołnierzy jednostek PSZ, przechowywane były najpierw w zbiorach Zarządu II Wojska Polskiego, a po upadku PRL w archiwum Wojskowych Służb Informacyjnych, które z kolei przekazały je do zbiorów Archiwum IPN.

**Afisz na płocie w języku włoskim,
skierowany do mieszkańców w
miejscu stacjonowania jednostek
2. Korpusu Polskiego
prawdopodobnie z okazji**

rozpoczęcia przetrzutu korpusu z

Włoch do Wielkiej Brytanii.

Mediolan, jesień 1946 r. Autor:

nieznany (fot. z zasobu IPN)

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ